

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
1. Nauczanie języków specjalistycznych: koncepcje, podejścia i trendy	17
1.1. Sytuacja dydaktyczna i jej komponenty	19
1.2. Pragmatyczna wizja języka w podejściach komunikacyjnych: analiza dyskursu i analiza potrzeb	21
1.2.1. <i>English for Specific Purposes</i>	24
1.2.1.1. Programy i materiały nauczania w ESP	27
1.2.1.2. Analiza gatunków i korpusy	29
1.2.2. <i>Français de Spécialité</i> i <i>Français sur Objectif Spécifique</i>	31
1.2.2.1. Kursy „standardowe” i „szyte na miarę”	33
1.2.2.2. Dane źródłowe	36
1.2.2.3. Analiza potrzeb komunikacyjnych i inwentarze kompetencji	37
1.2.2.4. Inżynieria kształcenia	41
1.2.3. Analiza dyskursu i analiza potrzeb: potencjał i ograniczenia ...	43
1.3. Język jako kompetencja zawodowa i narzędzie działania: analiza pracy i działań zawodowych	44
1.3.1. <i>Français Langue Professionnelle</i>	50
1.3.1.1. Językowy komponent aktywności zawodowej	51
1.3.1.2. Analiza różnicująca dyskursów	53
1.3.1.3. Transwersalność kompetencji	57
1.3.1.4. Karta kompetencji	59
1.3.2. Podejście bazujące na działaniu	64
1.3.2.1. <i>Task-Based Language Teaching/Learning</i>	65
1.3.2.2. Podejście zadaniowe według ESOKJ	67
1.3.2.3. Podejście zadaniowe w dydaktyce języków zawodowych	71

1.3.2.3.1. Zadanie jako sytuacja	72
1.3.2.3.2. Zadanie jako gatunek dyskursywny	78
1.3.2.3.3. Zadanie jako skrypt	83
1.3.3. Podejście projektowe	88
1.3. Od transpozycji dydaktycznej do transpozycyjnego modelu mediacji dydaktycznej	92
1.4. Współczesne kierunki glottodydaktyki specjalistycznej: podsumowanie	99
2. Nauczyciel języka obcego zawodowego: role, kompetencje, potrzeby, kontekst(y)	105
2.1. Role i kompetencje nauczyciela języka zawodowego	105
2.1.1. Role nauczyciela języka zawodowego	106
2.1.2. Wiedza i kompetencje nauczyciela języka zawodowego	111
2.1.2.1. Wiedza specjalistyczna w nauczaniu języka zawodowego	112
2.1.2.2. Kompetencje potrzebne do nauczania języka zawodowego	115
2.2. Nauczyciel JO i jego przygotowanie do nauczania JS: programy i treści kształcenia	125
2.2.1. Kształcenie nauczycieli JS na świecie	126
2.2.2. Kształcenie nauczycieli JS w Polsce	133
2.3. Potrzeby nauczycieli języka specjalistycznego w świetle badań empirycznych	138
2.4. Nauczyciel JOZ jako szczególny przypadek nauczyciela języka specjalistycznego	142
2.4.1. Nauczyciel JOZ „uwikłany” w kontekst(y)	143
2.4.1.1. Sytuacja dydaktyczna JOZ i jej kontekst(y)	144
2.4.1.2. JOZ w szkolnictwie branżowym a społeczne praktyki językowe	147
2.4.1.3. Analiza systemowa	149
2.4.2. Model i kryteria opisu nauczyciela JOZ	155
2.5. Nauczyciel języka zawodowego w świetle literatury przedmiotu i badań empirycznych: podsumowanie	157
3. Szkolnictwo branżowe w Polsce	161
3.1. Charakterystyka, struktura i cele szkolnictwa branżowego	162
3.2. Mocne i słabe strony szkolnictwa zawodowego	167
3.3. Sylwetka uczącego się JOZ w szkolnictwie branżowym	171
3.4. Nauczanie JOZ w szkolnictwie branżowym	173
3.4.1. JOZ w podstawie programowej kształcenia zawodowego	174

3.4.2. JOZ w programach nauczania	182
3.4.2.1. Programy modułowe w układzie linearnym – przykładowy program nauczania zawodu technik usług fryzjerskich dla technikum (KOWEZiU 2012)	183
3.4.2.2. Programy przedmiotowe w układzie linearnym – przykładowy program nauczania zawodu mechanik pojazdów samochodowych dla szkoły branżowej I stopnia (ORE 2017)	189
3.4.2.3. Programy przedmiotowe w układzie spiralnym – przykładowe programy nauczania zawodów technik rolnik dla technikum i cukiernik dla szkoły branżowej I stopnia (ORE 2019)	196
3.4.2.4. Program nauczania JOZ w układzie spiralnym – przykładowy program nauczania języka angielskiego zawodowego dla szkoły branżowej I stopnia i technikum	204
3.4.3. Materiały nauczania JOZ	208
3.4.3.1. Podręczniki do nauki JOZ	210
3.4.3.2. Zintegrowana Platforma Edukacyjna: e-materiały do nauki JOZ	216
3.4.4. Egzamin zawodowy z JOZ	221
3.5. Miejsce JOZ w szkolnictwie branżowym: podsumowanie	227
4. Nauczyciel w krainie JOZ. Badanie własne	233
4.1. Nauczyciel JOZ jako podmiot badania empirycznego: założenia metodologiczne	234
4.1.1. Paradygmat, metoda i technika badania	235
4.1.2. Badany „przypadek”: teren i populacja	237
4.1.3. Model badania: cele i pytania badawcze	239
4.1.4. Korpus i technika gromadzenia danych	240
4.2. Potrzeby nauczycieli JOZ w polskim szkolnictwie branżowym: badania ankietowe	242
4.3. Nauczyciel JOZ oczami praktyków: wywiady jakościowe	249
4.3.1. Stawianie się nauczycielem JOZ	249
4.3.2. Czynności i działania nauczyciela JOZ	257
4.3.2.1. Co robi nauczyciel JOZ?	257
4.3.2.2. Jak kontekst wpływa na działania i czynności nauczyciela JOZ?	267
4.3.2.2.1. Poziom makro: system oświaty i kontekst edukacyjny	267
4.3.2.2.2. Poziom mezo: szkoła	275

4.3.2.2.3. Poziom mikro: lekcja JOZ	282
4.3.3. Wiedza i umiejętności nauczyciela JOZ	285
4.3.4. Bycie nauczycielem JOZ	292
4.3.4.1. Jakie role pełni nauczyciel JOZ?	292
4.3.4.2. Jakie emocje i uczucia towarzyszą pracy nauczyciela JOZ?	299
4.4. Nauczyciel JOZ w szkolnictwie branżowym: podsumowanie	309
4.4.1. Formacja zawodowa nauczyciela JOZ: niedostatki oferty kształcenia	309
4.4.2. Obszary działania nauczyciela JOZ: źródła i rodzaje trudności	311
4.4.3. Braki wiedzy i obszary (nie)kompetencji	314
4.4.4. Świadomość siebie i poczucie własnej (nie)skuteczności	315
4.4.5. Charakterystyka nauczyciela JOZ	317
Zakończenie: wnioski i rekomendacje	319
Bibliografia	337
Streszczenie	369
Summary/abstract	373
Spis rysunków	377
Spis tabel	379